

ОБЩИНА ТРЪН

ПРОГРАМА

**ЗА РАЗВИТИЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА
ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ, СПОРТА
И СПОРТНО-ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА ТРЪН ЗА ПЕРИОДА 2021-2022г.**

Програмата за развитие на физическото възпитание и спорта е основен документ на Община Трън, който анализира състоянието и очертава тенденциите за развитие на спорта, с цел подобряване здравето и физическото развитие на гражданите в общината. Настоящата програма показва, че е осъзната необходимостта от създаване на нова политика на базата на ясно определени приоритети. В нея се обобщава състоянието на физическото възпитание и спорта в община Трън и се предлагат действия за изпълнението ѝ. Програмата е в синхрон с поставените цели и дейности на Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България 2012 – 2022 г., Национална програма за развитие на физическата активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическите дейности 2021-2022г. и Закона за физическото възпитание и спорта.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

С настоящата програма се конкретизират целите, дейностите и основните задачи за развитието на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм в община Трън за периода 2021-2022 година.

За пълноценното и хармонично функциониране на спорната дейност решаваща е ролята на местните органи на самоуправление. Това се обуславя от факта, че в техните прерогативи е фокусирана цялата социално-икономическа и културна политика на държавата, както и съответните финансови, материално-технически и демографски условия за нейното реализиране на местно ниво. Това определя и конкретните задължения на общинските власти за подобряване на здравето и физическата дееспособност на гражданите, което предполага включване на следните дейности:

- стопанисване и рационално използване на материалната спортна база от всички слоеве на населението;
- провеждане на активна пропагандна и организаторска дейност за внедряване на здравословен начин на живот чрез системни занимания с физически упражнения и спорт, като неразделна част от битовата култура на всеки гражданин;
- активна подкрепа на съответните спортни клубове и други обществени териториални сдружения и организации за провеждане на тренировъчна и състезателна дейност, както и други разнообразни форми на двигателна активност ;
- туризъм, активен отдих сред природата, съчетан с други форми за осмисляне на свободното време;

– събори, празници и културно обществени мероприятия;

- осигуряване на необходимите средства за тези дейности от общинския бюджет, собствени приходи на обществените организации, парични средства от различни външни донори.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ:

Главната цел на програмата е да създаде необходимите организационно-управленски, материално-технически и финансови условия и предпоставки за подобряване на физическата дееспособност на гражданите на общината, на детскоюношеския спорт и социалния туризъм.

Програмата очертава виждането на местното управление за развитие на спорта и социалния туризъм на територията на Община Трън, чрез следните стратегически подцели:

1. Усъвършенстване координацията, синхрон и оперативно взаимодействие между Общинска администрация от една страна и спортните клубове от друга.
2. Изготвяне на ежегоден спортен календар на Община Трън, който чрез съвкупност от спортни мероприятия да се превърне в основен двигател на спорта сред децата и младежта в Общината.
3. Модернизация и подържане на спортната инфраструктура, която да задоволи потребностите на населението от спортни занимания с физически упражнения и спорт.
4. Осигуряване на оптимални условия и възможности за практикуване на спорт за всички и социален туризъм.

ПРИНЦИПИ:

Реализирането на програмата е обвързано с програмите за образователно, социално и здравно развитие. Това определя и основните принципи за нейното изграждане и функциониране в новите социално-икономически условия:

- Обвързване на физическото възпитание и спорта и социалния туризъм със здравето на занимаващите се;
- Обединяване усилията на обществени спортни организации и общинска администрация за създаване на необходимите условия за стимулиране заниманията с физически упражнения, спорт и туризъм;
- Целесъобразно разпределение на финансовите средства от общинския бюджет и споделяне на отговорностите на местната власт в лицето на

Общинска администрация и спортните клубове за реализацията на настоящата програма;

- Широко разгръщане на демократичността и самоуправлението при формирането на различните форми на сдружаване, както и при избора на конкретните средства и способности за практически занимания, в зависимост от възможностите и интересите на хората;

- Осигуряване на системност и диференциран подход при заниманията с физически упражнения и спорт, като основа за физическото и духовно усъвършенстване и изява на човека;

- Комплексно обвързване на физическото възпитание и спорта със здравеопазването, образователните, научните и културните институции в единна функционална система за увеличаване на нейното балансирано въздействие върху всички слоеве от населението.

ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЗАДАЧИТЕ

I. СПОРТ ЗА ВСИЧКИ И СОЦИАЛЕН ТУРИЗЪМ

1. Рационално използване на спортните бази и съоръжения - приобщаване на широки слоеве от населението, особено на децата и младите хора, към активен двигателен режим и здравословен начин на живот чрез ефективно сътрудничество и подобрена координация между държавна и общинска власт, спортни клубове и организации, младежки и други сдружения при провеждането на спортни прояви.

Условията за развитие на спорта в община Трън са концентрирани основно в общинския център. Инфраструктурата е представена от спортна зала за състезания по волейбол и баскетбол, футболен стадион, спортни площадки в гр. Трън и спортни площадки в с.Филиповци и с. Туроковци. Изградени са две спортни съоръжения, които са оборудвани по Проект „Повишаване качеството на живот на населението на община Трън, чрез инвестиции в центрове за спорт по Програма 2007-2013 г. на ПРСР“ - изградени са реконструкция на градския стадион, многофункционален спортен комплекс със съоръжения за спорт, които са достъпни за тренировки и са предназначени за всички възрастови групи и хора в неравностойно положение.

С общински капиталови разходи е изградено игрище за тенискорт, като за спортуващите има осигурен треньор за обучение два пъти седмично.

През 2020 г. Община Трън с капиталови разходи извърши основен ремонт като подмяна на покрива на спортната зала, намираща се в центъра на града, която се ползва от младежите при организирането на състезания.

2. Развитие на системата за информираност на гражданите за възможностите за спортуване чрез туристически прояви.

През последните години има значителен ръст на туристите, посещаващи района с цел пешеходен и велотуризм. Главна причина за това увеличение е работата на създаденото през 2017г. Трънско туристическо дружество, което направи десетки нови маршрути за пешеходни и велосипедни разходки. Намеренията на Трънското туристическо дружество, подкрепени от Община Трън са тази работа да продължи с направата на още маршрути, особено в направление велотуризм. С десетките идеално поддържани и маркирани пешеходни маршрути, към момента община Трън е на едно от челните места в България по уреденост и обща дължина на планинските пътеки, като вече изпреварва по този показател общини с десетилетни традиции в областта на планинския туризм. С планираните за изграждане нови маршрути до няколко години общината ще бъде на едно от челните места в България по дължина на маркираните пешеходни пътеки. Община Трън вече е и на картата на велотуризма, благодарение на изградените маршрути, част от ВелоЕрул.

Веломаршрути ВелоЕрул:

Маршрут 101: Глоговица – Ерул – Милкьовци – Велиново – Глоговица

Маршрутът редува черни горски и асфалтови пътища. От село Глоговица поема в южна посока към връх Огледало, като преминава по черен път, намиращ се близо до него. Следва редуване на горски пътища и обширни поляни, преди да излезе на асфалтовия път близо до махала Ковачки падини. Оттук продължава към махала Мучи баба и центъра на село Ерул. Маршрутът оттук до края следва пътя Ерул – Милкьовци – Велиново – Глоговица. Разстояние: 27 км, продължителност: 2 ч.

Маршрут 102: Глоговица – Ерул – Кожинци – Мрамор – Вукан – Радкин чукар – Глоговица

Маршрут 102 също редува черни и асфалтови пътища. От Глоговица до махала Мучи баба 102-ри маршрут се припокрива със 101. След Мучи баба маршрутът продължава към махала Буничавъц, откъдето по черен път се спуска до село Кожинци. Оттук до разклона при Средна могила се движи

по асфалтовия път. При средна могила маршрутът преминава река Вуканщица и продължава към връх Радкин чукар и Глоговица. Разстояние 23 км., продължителност 2 ч.

Маршрут 103: Връх Върпела – Връх Кръстато дърво – път Милкьовци – Велиново

Маршрутът започва от асфалтовия път между Ерулските махали Мучи баба и Ковачки падини. Следва изкачване по черен път към връх Кръстато дърво, който продължава към върховете Црешня и Кръстато дърво. След продължително спускане черния път стига до асфалтовия път между Милкьовци и Велиново. Разстояние: 5 км, продължителност: 1 час.

Тенденциите в развитието на алтернативните форми на туризма са в посока на все по-разрастващ се велотуризм, който има потенциал да стане по-масов от пешеходния планински туризм. Именно в това е големият шанс, тъй като община Трън разполага с идеални условия за практикувани на колоездене, било то планинско или шосейно. За целта Община Трън и Трънското туристическо дружество планират изграждането на още 4 планински веломаршрута и обозначаване на някои шосейни трасета.

3. Спортните клубове и организации

Спортът в общината се осъществява чрез спортните клубове ФК „Ерма”2010 и ВК „Ерма” – 96.Общинското ръководство осъзнава необходимостта от развитие на спорта на територията си, не само с оглед на разнообразяване на ежедневието на своите жители и приобщаване на младите хора, но и от гледна точка на подобряване на здравното състояние на населението.

4. Община Трън ежегодно, съвместно със спортните клубове, училище и сдружения изготвя спортен календар в който се включват спортни прояви достъпни за всички. Същия се приема в началото на всяка година от Общински съвет гр. Трън.

5. Подпомагане на туристическите сдружения при организирането на изяви, изграждане и поддържане на елементи от туристическа инфраструктура на територията на общината.

Туристически маршрути:

Маршрут 1: /Трънска екопътека/ с. Банкя - м. Зелени вир – Ябланишкото Ждрело - вр. Китка – Ждрелото на р. Ерма – мах. Богоина - с. Банкя

Трасето редува по-равни и спокойни крайречни участъци със стръмни и предизвикателни изкачвания. На съществуваща естакадата от дървени мостове, стълби и стотици стъпала предназначението е да повиши адреналина на посетителите и не е препоръчвана за посещение от хора със здравословни проблеми и трудна подвижност. Част от участъците са по достъпни и могат да компенсират скъсяването на маршрута чрез места за наблюдение. Продължителност: 8 часа преход (с транспорт до с. Банкя). Възможни са по-кратки маршрути по екопътеката, напр.: с. Банкя - м. Зелени вир - Ждрелото на р. Ябланица - с. Банкя (3 часа); с. Банкя - м. Зелени вир - Ждрелото на р. Ябланица - вр. Китка - Ждрелото на р. Ерма - Продължителност: 5 часа; с. Банкя - Богойна махала - Ждрелото на р. Ерма - Продължителност: 4 часа.

Маршрут 2: Ждрелото на р. Ерма – мах. Богоина – панорамна площадка Църквището – ждрелото на р. Ерма

Този маршрут се застъпва частично с маршрут 1 до частта му до мах. Богоина. От Богоина маршрутът преминава през мост в края на махалата и поема нагоре към панорамна скала с невероятна гледка към ждрелото на р. Ерма. След скалата, пътеката продължава през гората към панорамната площадка Църквището, след което по тясна пътека слиза към Туристическия информационен център. Продължителност: 2 часа.

Маршрут 3: мах. Драговци (с. Филиповци) - вр. Драговски камък – вр. Стакьов камик- с. Вrabча – м. Вrabчански водопад - с. Банкя

Достъпен маршрут с отделни по-стръмни участъци. По пътя могат да се видят величествени скали и впечатляващи скални образувания, няколко водопада, пещера, интересен растителен и животински свят. Минава се покрай църквичката в мах. Драговци и останки от тракийска крепост. Продължителност: 5 часа преход (с транспорт до мах. Драговци и от с. Банкя).

Маршрут 4: с. Зелениград – Шили камик– вр. Руй – с. Забел – с. Зелениград

Маршрут за по-подготвените туристи в средния и високопланинския пояс. Началото му е от центъра на с. Зелениград. Маршрутът преминава през връх Шили камик, пещера Царева църква и древно светилище. Следва много стръмно изкачване към връх Руй, а връщането е по черен път, слизащ към с. Забел. Продължителност: 7 ч., разстояние 17 км.

Маршрут 5: Ерулски манастир – Големи връх

Началото на пътеката е паркинга при манастира. Оттам по добре изразен черен път се продължава в южна посока. В продължение на 3 км пътеката следва горски черен път, след което се отделя и през букова гора достига до Големи връх, където се свързва със съществуващата пътека идваща от Горочевци. Разстоянието от Ерулски манастир до върха е 3.5 км. Пътеката е маркирана от Трънското туристическо дружество. Има и светлоотразителна маркировка, подходяща за нощни преходи. Продължителност: 1,30 ч, разстояние 3,5 км.

Маршрут 6: Горочевци – Големи връх

Начало на пътеката е разклона за махала Ракитов дол. Пътеката следва черни пътища и пътеки и след 6.5 км достига до Големи връх. Маркирана е от Трънското туристическо дружество през 2017 г. Продължителност: 2 ч., разстояние: 6,5 км.

Маршрут 7: Лялинци – връх Любаш

Пътеката започва на метри от моста над реката в края на селото. Преминава край каптажа на селото, след което влиза в гората. След около километър маршрутът поема нагоре по северното ребро на планината и се движи около 1 км по него. Продължителност: 1,30 ч., разстояние 2 км.

Маршрут 8: Лялинци – връх Стража

Пътеката започва от селото в района на църквата „Св. Никола“. Теренът е скалист и изисква внимание при преминаването му. Продължителност: 1,3 ч, разстояние 2,7 км.

Маршрут 9: Ездимирици – Големи връх

Маршрутът започва от центъра на селото и продължава по черен път към параклис „Св. Илия“ в покрайнините на Ездимирци. От параклиса следва стръмно изкачване към най-високата точка на Ездимирската планина – Голем връх /1219 м/. Продължителност: 1,30 ч, разстояние: 2 км.

Маршрут 10: Ломница – хижа Руй – връх Руй

Маршрутът започва от центъра на Ломница и до хижа Руй се движи по черен път. След хижа Руй, пътеката става по-тясна и много по-стръмна. Продължителност 3,30 ч, разстояние: 8 км.

Маршрут 11: Хижа Руй- връх Орловец – връх Руй

Маршрутът започва от хижата, първите метри се движи заедно с пътеката към връх Руй, след което поема надясно и нагоре по стръмния склон към връх Орловец. Пътеката е маркирана с жълта маркировка. Направена е през 2020 г. от Трънското туристическо дружество и офроуд организацията в град Трън. Продължителност: 1 час, разстояние 2 км.

Маршрут 12: Насалевци – връх Щърби камик

От църквата „Рождество Богородично“ в края на селото се тръгва към бившата застава в подножието на планината. След заставата се продължава по черен горски път, който се изоставя 0,5 км преди върха. До върха пътеката върви през букова гора. Пътеката е направена и маркирана от Трънското туристическо дружество през 2018 г. Продължителност: 2 ч, разстояние 5 км.

II. ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ В УЧИЛИЩАТА

1. Ръководствата на ДГ”Ален мак” гр. Трън и СУ”Гео Милев” гр.Трън, да създават условия за превръщането на физическото възпитание, спорта и туризма в неразделна част от образователния процес.
2. Осигуряват провеждането на учебния процес по физическо възпитание и спорт от учители, притежаващи необходимата квалификация.
3. За подпомагане, насърчаване и развитие на физическото възпитание и спорта в училищата и детските градини, директорите ежегодно да изготвят

Проекти за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт, които се осигуряват от държавния бюджет и от бюджетите на общините.

4. Директора на СУ”Гео Милев” гр.Трън, създава ежегодно необходимата организация за откриване и подпомагане развитието на талантливи деца и младежи в областта на спорта.

5. Подпомагане развитието на талантливи деца и юноши в областта на спорта.

III. СПОРТ ЗА ВИСОКО СПОРТНО МАЙСТОРСТВО

1. Ежегодно финансово подпомагане на спортните клубове.

2. Осигуряване на условия и оказване на съдействие на клубовете при организиране, провеждане и участие в международни и национални спортни прояви.

3. Популяризиране постиженията на спортисти от общината чрез медиите и местния бюлетин.

IV. СПОРТНИ ОБЕКТИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

1. Със средства от бюджета на Общината и други приходоизточници да се реализират при необходимост ремонтни и възстановителни работи по подобряване на общинската спортна база, съобразявайки се със специфичните потребности на хората с увреждания.

2. Подпомагане изграждането на туристически пътеки, алеи и др. елементи на инфраструктура, обслужваща социалния туризъм.

V. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Финансирането на дейностите по Програмата за развитие на физическото възпитание и спорта в община Трън е основен фактор за нейното ефективно изпълнение. Основни източници за финансиране са:

1.1. Община Трън.

1.2. Средства от външни източници – проекти по структурни фондове на Европейския съюз, други национални програми и проекти на ММС и МОН.

1.3. Собствени приходи на организациите.

1.4. От спонсорство и дарения.

1.5. Други източници

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА

1. Програмата се приема и при необходимост се променя с решение на Общински съвет при община Трън.
2. Изпълнението на Програмата се осигурява от Общинска администрация във взаимодействие с учебните и извънучилищните педагогически заведения, спортни и туристически сдружения, организации и клубове, граждански сдружения и други институции. Изпълнението на настоящата програма изисква наличието на развито гражданско общество. Това означава, че усилията на държавата и общината не са достатъчни, необходима е активна позиция и по-голяма инициативност от страна на отделните граждани, на спортните организации и на всички учебни и детски заведения на територията на общината. Необходимо е също и поощряване на спортните организации при организиране на състезания и тренировъчен процес за деца и младежи със специални потребности, в това число деца, лишени от родителски грижи и деца в риск.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

1. Предизвикване на интерес и създаване на мотивация в учениците, младежите и гражданите на общината за практикуване на физически упражнения, спорт и социален туризъм.
2. Подобряване физическата дееспособност на учениците, разнообразяване и осмисляне на свободното им време, като противовес на негативните явления в обществото.
3. Мотивиране на спортните специалисти и треньорите в спортните клубове и пълноценното им включване за реализиране на програмата.
4. Ефективно стопанисване и модернизиране на спортната база в общината.

Програмата има отворен характер и дава възможност за изменения и допълнения, с цел усъвършенстване на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм в община Трън .

Програмата е приета с Решение №....., взето с Протокол №..... от ..... год. на Общински съвет при Община Трън.

